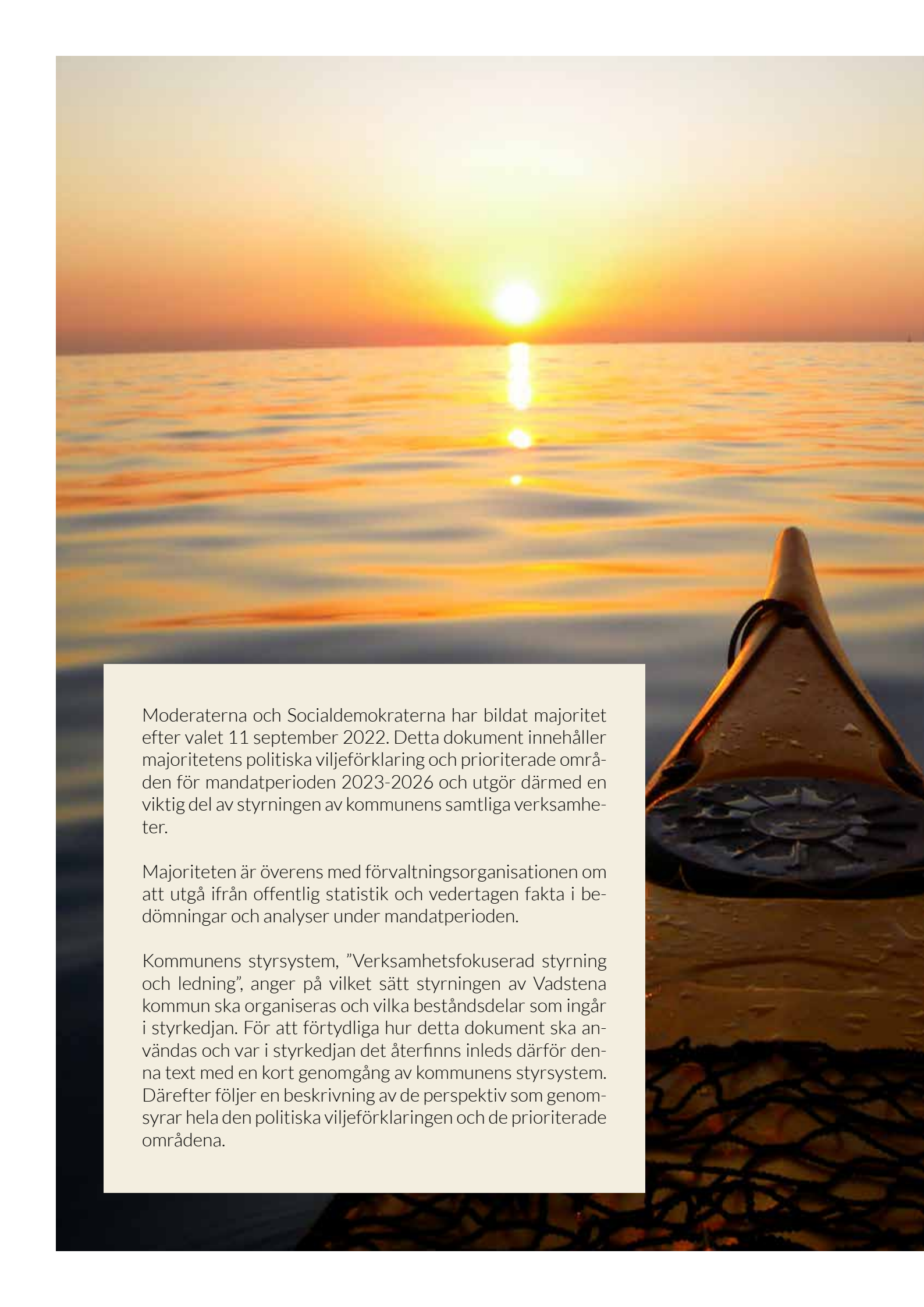

Politisk viljeförklaring
för mandatperioden
2023-2026

VADSTENA
KOMMUN

A photograph of a sunset over the ocean. The sun is low on the horizon, creating a bright orange and yellow glow that reflects on the water's surface. In the foreground, the dark, textured mesh of a fishing net is visible, partially obscuring the bottom right corner of the image.

Moderaterna och Socialdemokraterna har bildat majoritet efter valet 11 september 2022. Detta dokument innehåller majoritetens politiska viljeförklaring och prioriterade områden för mandatperioden 2023-2026 och utgör därmed en viktig del av styrningen av kommunens samtliga verksamheter.

Majoriteten är överens med förvaltningsorganisationen om att utgå ifrån offentlig statistik och vedertagen fakta i bedömningar och analyser under mandatperioden.

Kommunens styrsystem, "Verksamhetsfokuserad styrning och ledning", anger på vilket sätt styrningen av Vadstena kommun ska organiseras och vilka beståndsdelar som ingår i styrkedjan. För att förtydliga hur detta dokument ska användas och var i styrkedjan det återfinns inleds därför denna text med en kort genomgång av kommunens styrsystem. Därefter följer en beskrivning av de perspektiv som genomsvyr hela den politiska viljeförklaringen och de prioriterade områdena.

Innehållsförteckning

Verksamhetsfokuserad styrning och ledning	4
Lokal politik.....	5
Perspektiv på styrning och ledning.....	5
Fem styrprinciper.....	5
Perspektiv	6
Demografi.....	6
Resurser.....	8
Samverkan.....	9
Politisk viljeförklaring med prioriterade områden	10
Platsutveckling och näringsliv.....	12
— Levande stadskärna, Goda förutsättningar för näringsliv och turism och Översiktsplan.....	13
Trygghet och boende.....	14
— Beredskap & civilt försvar, Bostadsbyggande & befolkningstillväxt och Särskilt boende för äldre samt trygghetsboende.....	15
Kompetensförsörjning.....	16
— Kommunen som arbetsgivare.....	17
Förskola och grundskola.....	18
— Skolprojektet och Trygga välmående barn med lust att lära.....	19
Kultur och fritid.....	20
— Goda förutsättningar för: Kulturskolan och Kultur-, fritid- och friluftsliv.....	21
Klimat.....	22
— Hållbar infrastruktur.....	23
Social hållbarhet.....	24
— Vårdcentral, Samverkan med civilsamhället och Förebyggande arbete och insatser för en god folkhälsa.....	25
Landsbygd.....	26
— Kulturarv.....	27
God ekonomisk hushållning och finansiella mål för kommunkoncernen	28
Uppdrag till nämnderna	30
Bilaga: Lärande exempel, SKR	
Verksamhetsfokuserad styrning och ledning – en hållbar styrmodell för Vadstena kommun.....	38

Verksamhetsfokuserad styrning och ledning

Vadstena kommuns styrmodell har som ambition att förenkla och förtydliga styrningen och ledningen av kommunens verksamheter. Det görs genom att sätta fokus på grunduppdraget – på de kommunala verksamheterna – och genom att lyfta fram den lokala politiken genom uppdrag från kommunfullmäktige. På så sätt minskar den politiska detaljstyrningen av kommunala verksamheter och ersätts av en ram- och riktningorienterad styrning på kommunfullmäktigenivå och en verksamhetsfokuserad styrning på nämndnivå.

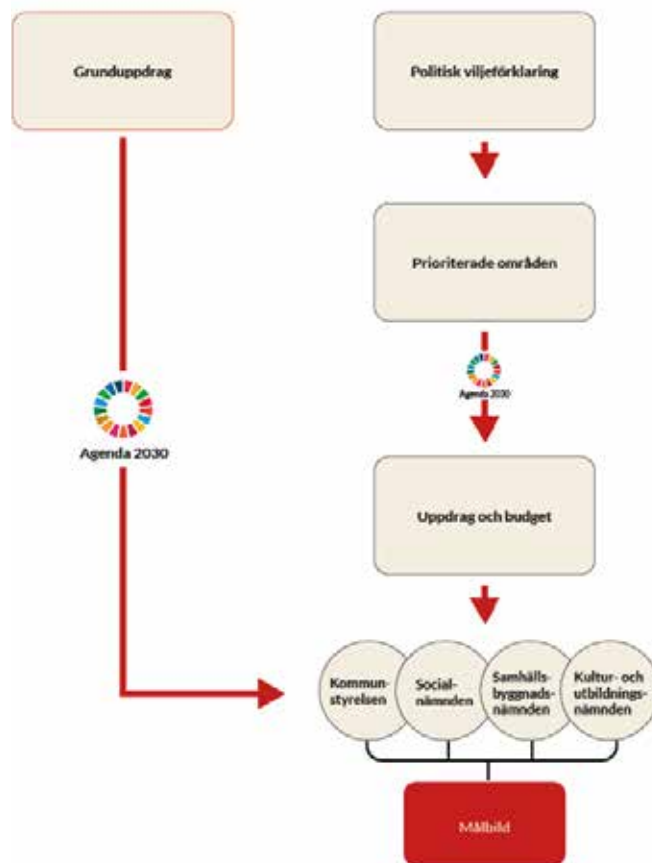
Samtidigt för styrmodellen samman två viktiga styrfilosofier – hållbar utveckling (genom Agenda 2030) och tillitsbaserad styrning och ledning. Genom att integrera hållbarhetsperspektiven i grunduppdrag och politiska uppdrag betonas det övergripande målet – att Vadstena kommun ska ha hållbara kommunala verksamheter ur alla tre hållbarhetsaspekter. För att åstadkomma detta tillämpar kommunen tillitsbaserad styrning och ledning som ska möjliggöra för att beslut om hur en hållbar verksamhet ska organiseras, ledas och fungera förläggs så nära verksamhetsutövningen som möjligt.

Det innebär att det inte finns ett sätt som hållbara kommunala verksamheter ska åstadkommas, utan att såväl vägen dit som lösningarna kan och bör skilja sig åt mellan olika verksamheter – detta för att de kommunala verksamheterna i sig är i grunden olika. Det betyder i sin tur att styrningen och ledningen av verksamheterna behöver vara just verksamhetsfokuserad, det vill säga utövas med ett fokus på att skapa tydliga ramar och förutsättningar för varje enskild verksamhet.

Styrmodellen ställer därmed krav på hela styrkedjan och inte minst på politiken som uppdragsgivare. Verksamhetsfokuserad styrning innebär att frånga toppstyrning av detaljfrågor för att istället möjliggöra en styrning som är anpassad efter och fokuserad på verksamheternas förutsättningar och behov och där beslut, i möjligaste mån, fattas så nära medborgaren som möjligt.

Vadstena kommuns styrmodell innebär att grunduppdraget, i delar och i sin helhet, samt den lokala politiken (uppdrag) ska mätas och följas upp utifrån hållbarhetsaspekter definierade i Agenda 2030. På så sätt integreras hållbarhetsarbetet i ordinarie kommunal verksamhet och blir inte ett sidospår.

För mer information om modellen, se bilagan på sidan 38.

Lokal politik

Att synliggöra den lokala politiken – både avseende inriktning (politisk vilja) och resultat (effekt) – är en av två bärande tankar i Vadstenas styrmodell. Istället för att översätta den politiska viljan till målsättningar som bryts ned till de olika politiska instanserna, styr den lokala politiken i Vadstena genom uppdrag från fullmäktige. Uppdragen formuleras mot bakgrund av att den styrande majoriteten eller minoriteten efter ett allmänt val formulerar sin politiska vilja för mandatperioden och konkretiserar densamma i ett antal prioriterade politikområden. Detta sker en gång per mandatperiod. Utifrån de politiskt prioriterade områdena för mandatperioden antar fullmäktige årligen uppdrag till nämndorganisationen. Varje enskilt uppdrag kan riktas till en eller flera nämnder, inklusive kommunstyrelsen. Uppdragen ges i samband med budgetprocessen, då de också resurs- och tidssätts samt kopplas till Agenda 2030. Uppdragen kan vara ett- eller fleråriga och fullmäktige har rätt att avsluta, förlänga eller ändra uppdragen i samband med budgetbeslut.

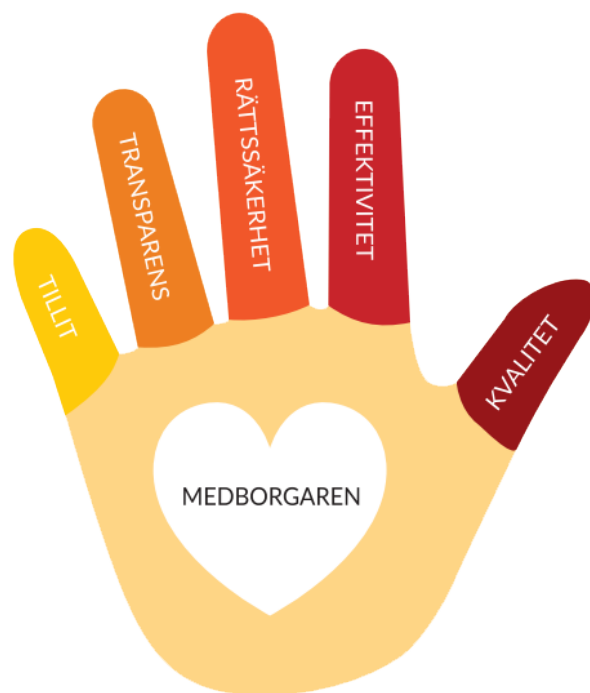
Perspektiv på styrning och ledning

För att organisera, styra och leda grunduppdraget och de lokala politiska uppdragen använder Vadstena kommun tillitsbaserad styrning och ledning. Tillitsbaserad styrning och ledning är i sig självt en styrfilosofi, det vill säga en samling tankar kring hur organisering, styrning och ledning av verksamheter bör utformas. I styrmodellen kan tillitsbaserad styrning och ledning förstås som en verktygslåda innehållande flera olika verktyg, som tillsammans syftar till att skapa förutsättningar för att genomföra den önskade styrningen av kommunen.

Fem styrprinciper

Till stöd för styrning (politik) och ledning (chefer) samt för medarbetare har kommunfullmäktige antagit fem styrprinciper för Vadstena kommun. Styrprinciperna är tillit, transparens, rättsäkerhet, effektivitet och kvalitet som genomsyras av medborgarfokus och ett helhetstänkande. Styrprinciperna utgör en värderingsmässig vägledning, eller kompass om man så vill, i besluts- eller prioriteringssituationer.

Styrprinciperna är tänkta att över tid komma att fungera som den värderingsmässiga ryggraden i en organisationskultur som tillämpar, främjar och väljer tillit och handlingsutrymme före detaljstyrning och kontroll.

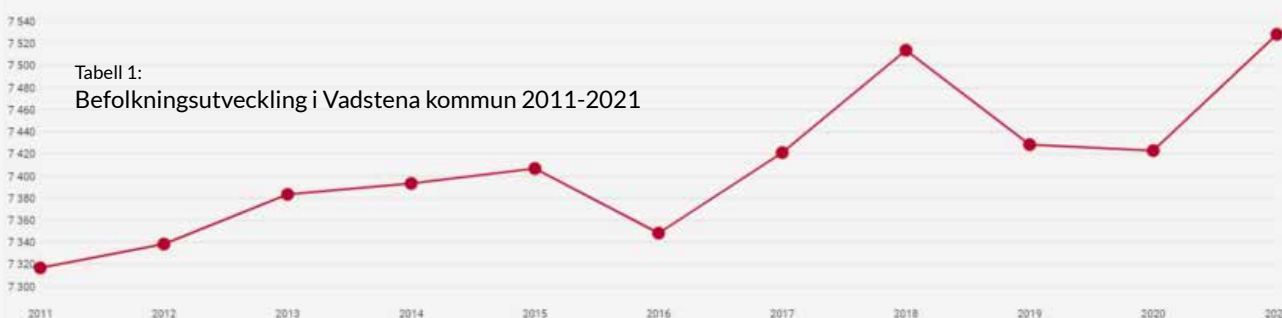

Perspektiv

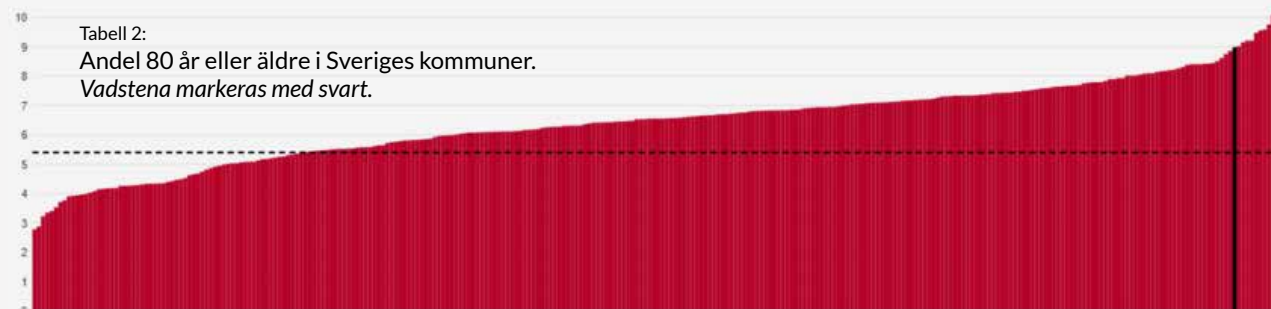
I det här avsnittet presenterar vi de perspektiv, eller förutsättningar om man så vill, som av olika skäl behöver genomsyra allt som vi vill genomföra och satsa på i Vadstena kommun. Vi har valt ut tre områden som tillsammans utgör den grund som vi bygger vår politik på. Dessa perspektiv är demografi, resurser och samverkan.

Demografi

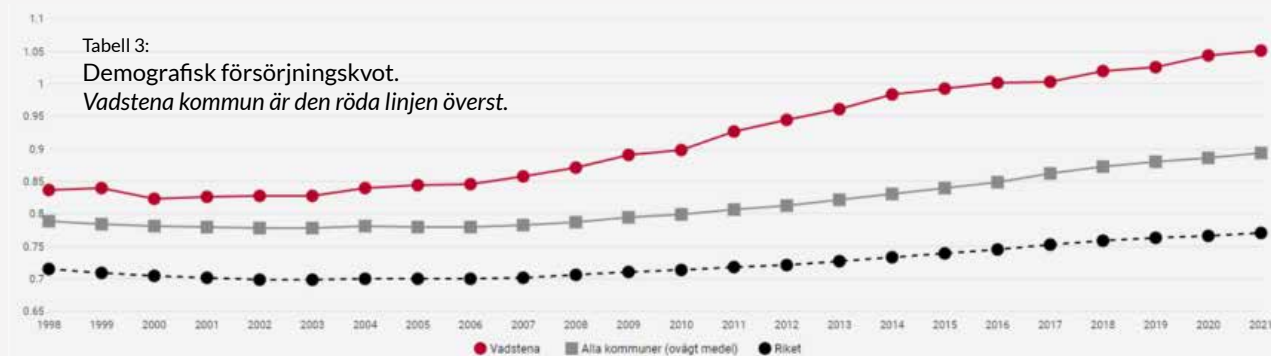
Vadstena kommun har en jämförelsevis liten, men långsamt växande, befolkning. Platsen och de livsvillkor som finns här attraherar fler och fler, både de som väljer att stanna och de som kommer som nyinflyttade till kommunen. En befolkningstillväxt är värd att fira i sig, men det är samtidigt oerhört viktigt att vi inte nöjer oss utan fortsätter arbetet med att stärka Vadstena kommuns attraktionskraft, värden och service så att antalet invånare kan fortsätta öka.

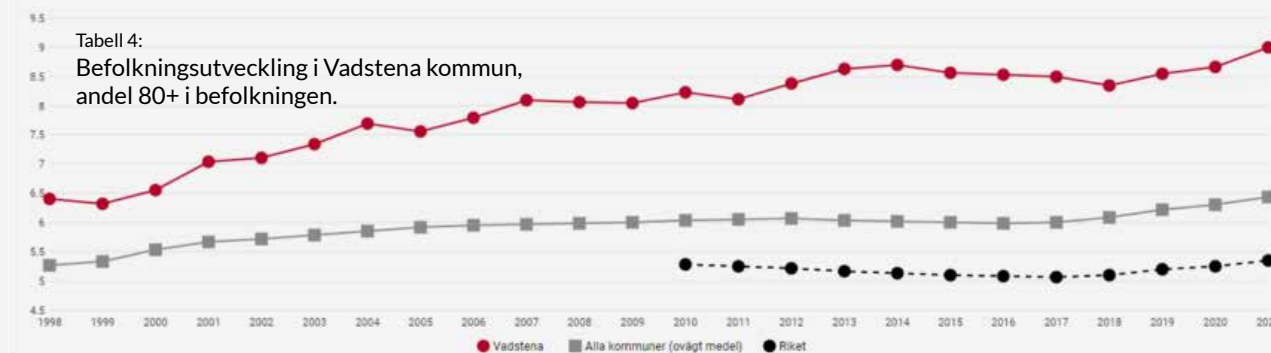
Befolkningens sammansättning, eller demografin om man så vill, i Vadstena kommun, sett till åldersfördelning, innebär att vår kommun ligger före riket som helhet. Andelen äldre, i det här fallet definierat som andelen som är 80 år eller äldre, är i Vadstena kommun högre än i de flesta andra kommuner. Tabell 2 nedan visar andelen 80+ i Sveriges 290 kommuner, där Vadstena utgör det svarta strecket i tabellens högra kant.

Att ha en hög andel äldre i befolkningen innebär att det finns en lägre andel i befolkningen som är i arbetsför ålder som ska försörja de äldre och de yngre befolkningsgrupperna. Detta förhållande kallas för demografisk försörjningskvot. Trenden för Vadstena kommun visas i tabell 3 nedan.

Demografin i Vadstena kommun innebär alltså att vi redan idag har en jämförelsevis hög andel äldre i befolkningen, vilket skapar en hög försörjningskvot när en mindre andel av befolkningen ska försörja en större. Under de kommande åren ser andelen äldre i befolkningen dessutom ut att öka, se tabell 4.

För Vadstena kommun innebär det i huvudsak två saker. Dels behöver den kommunala planeringen och resursfördelningen anpassas för att hantera ett ökat antal äldre, avseende exempelvis service, boende, vård och omsorg. Dels behöver kommunen arbeta för att attrahera och behålla människor i arbetsför ålder som boende – och gärna arbetande – inom Vadstena kommun. Det sistnämnda innebär att kommunen både behöver fortsätta den inslagna vägen och ytterligare intensifiera satsningar på skola, barnomsorg samt kultur- och fritidsaktiviteter för barn, unga och vuxna.

Vadstena kommun ska vara en bra plats att bo, leva och verka på oavsett ålder eller period i livet. Men för att det ska vara såväl kort- som långsiktigt möjligt behöver kommunen både ta ansvar för den demografi som finns idag och samtidigt aktivt arbeta för att skapa en bättre åldersbalans i befolkningssammansättningen.

Resurser

Under 2021 påbörjades en snabb återhämtning av såväl svensk som global ekonomi efter pandemiårens verkningar. Denna utveckling kom, på grund av omvärldsläget, att under 2022 försvagas i snabb takt, och 2023 är Sverige på väg in i en lågkonjunktur med negativ tillväxt, minskad efterfrågan på arbetskraft och stigande arbetslöshet som följd. Sveriges kommuner och regioner (SKR) gör bedömningen att först 2026 kommer konjunkturen i Sverige att nå balans. Vi står därför inför en mandatperiod med helt andra ekonomiska förutsättningar än vad vi, både lokalt, nationellt och internationellt, upplevt på mycket länge.

Det kommunala skatteunderlaget bedöms komma att hållas uppe men urholkas av pris- och löneökningar. Inflationen är den högsta på 30 år, vilket får stora ekonomiska konsekvenser för kommunens pensionsåtaganden. Det beror på att intjänade pensioner ska värdesäkras, vilket innebär ett stort ekonomiskt åtagande för kommuner och regioner när stora volymer pengar justeras för inflationseffekten.

Kommunens likviditet kommer också att påverkas negativt på grund av fallande resultat och ökade pensionsutbetalningar.

Vidare leder den höga inflationen till höga livsmedelspriser och byggkostnader samtidigt som störningar i utbudet av energi och drivmedel även det medför ökande kostnader för såväl familjer som för privata och offentliga aktörer. Ett högt ränteläge leder till att både offentliga och privata investeringar kan komma att skjutas på framtiden på grund av den sammantagna effekten av lägre självfinansieringsgrad, högre räntekostnader samt högre byggkostnader. I detta läge är det viktigt att den offentliga sektorn i möjligaste mån kan agera ekonomisk motor genom att hålla uppe en rimlig investeringsnivå i samhället, såväl lokalt som nationellt.

Även om det ekonomiska handlingsutrymmet kommer att vara ytterst begränsat under de kommande åren är trots allt kompetensförsörjningen den utan tvekan största samhällsutmaningen framöver. Efterfrågan på arbetskraft är redan nu stor inom en rad yrken och förväntas öka. Det kommer därför att krävas stora förändringar både vad gäller utbudet av arbetskraft och gällande arbetssätt om kompetensförsörjningen inom välfärden ska klaras.

För att klara välfärdsuppdraget måste vi som arbetsgivare bli bättre på att behålla och utveckla våra medarbetare. Detta kan bland annat ske genom att prioritera arbetet med vår arbetsmiljö, minska sjukfrånvaron, kompetensförstärka våra medarbetare samt utveckla och stärka ledarskapet. Därtill måste vi arbeta mer med tekniska lösningar och inte minst se till att ha ”rätt man på rätt plats”.

Samverkan

För att klara välfärdsuppdraget nu och i framtiden är samverkan och samarbete en förutsättning ur många aspekter:

- Säkra kompetens
- Minska sårbarhet
- Ökad kvalitet
- Bibehållen eller ökad effektivitet

En bra samverkan innebär att alla är vinnare, men man kanske vinner olika saker. En part kanske får lägre kostnader medan den andra kanske främst vinner kompetens. I Vadstena kommun ska samverkan och samarbete ske där så är möjligt och inom alla delar av kommunens verksamheter.

Oftast associeras ordet samverkan med samarbeten mellan kommuner såsom Vadstena kommuns samarbeten med Mjölby kommun beträffande lönekontor, IT-förvaltning och växeltelefoni, eller samarbetet mellan kommunen och regionen. Lika viktigt är dock samarbetet inom kommunkoncernen, det vill säga mellan kommunen och dess bostadsbolag VFAB, eller mellan förvaltningar och enheter inom kommunen. Det är därför viktigt att tänka samverkan i alla led och inom alla områden där så är möjligt. Detta är väsentligt för en robust kommunal organisation som kan fortsätta att leverera god och säker välfärd och som använder skattebetalarnas pengar på bästa möjliga sätt.

Politisk viljeförklaring 2023-2026

Majoriteten vill bygga vidare på den strategiska politiska inriktningen som fanns för förra mandatperioden, det vill säga vi vill arbeta för ett attraktivt, växande och hållbart Vadstena. Till detta vill vi också, i tider av en osäker omvärld, även lägga till att vi under mandatperioden kommer att arbeta för ett tryggt Vadstena.

Majoritetens politiska viljeförklaring för mandatperioden 2023-2026 har åtta politikområden som särskilt ska vara i fokus. Viljeförklaringen har ingen prioritering eller rangordning inom eller mellan politikområden, utan de ska ses som en helhet där varje delområde är lika viktigt.

- Platsutveckling och näringsliv
- Kultur och fritid
- Trygghet och boende
- Klimat
- Kompetensförsörjning
- Social hållbarhet
- Förskola och grundskola
- Landsbygd

Politisk viljeinriktning:

Platsutveckling och näringsliv

Vadstena kommun är en fantastisk plats att bo på, verka i och besöka. För att fler ska välja Vadstena som sin plats är det viktigt att kommunen som organisation har en inlyssnande attityd gentemot näringsliv och föreningsliv med fokus på att ge förutsättningar för tillväxt och utveckling.

Vi vill att kommunen ska vara en möjliggörare i förhållande till andra aktörer när vi tillsammans bygger, skapar, vårdar och utvecklar framtidens Vadstena med hänsyn till vårt unika kulturarv.

Prioriterade områden:

Platsutveckling och näringsliv

Med utgångspunkt i vår politiska viljeförklaring för mandatperioden har majoriteten identifierat ett antal prioriterade områden för kommunen inom platsutveckling och näringsliv att särskilt uppmärksamma.

Levande stadskärna

Vadstena tätort ska ha en levande stadskärna som stärker stadens attraktionskraft, året runt. Det kan bara åstadkommas genom tät dialog och samverkan med samtliga relevanta aktörer, så som näringsidkare, fastighetsägare, kulturutövare och Statens fastighetsverk.

För att få en levande stadskärna måste även angränsande områden prioriteras och involveras. Kommunen behöver här ha en lyhördhet för nya eller tillkommande behov i offentliga miljöer.

Goda förutsättningar för näringsliv och turism

Näringslivet i Vadstena ska ges god kommunal service och ha goda förutsättningar att utvecklas. Vi vill att dialogen och samarbetet mellan kommunen och näringslivets aktörer ska stärkas och utvecklas, inte minst vad gäller kompetensförsörjning och värdskap.

Översiktsplan

Den nya översiktsplanen, med planerat antagande 2024, ska ge förutsättningar till tillväxt, attraktivitet och hållbarhet i hela Vadstena kommun.

Politisk viljeinriktning:

Trygghet och boende

Tillgång till goda bostäder är en grundförutsättning för Vadstena kommuns invånare. Det ska vara möjligt för människor att välja bostad efter sin livssituation, samtidigt som bostadsbyggandet ska underlätta för de som vill flytta till kommunen. Vi vill därför fortsätta på den inslagna vägen med bostadsbyggnad och befolkningstillväxt.

I en kommun behövs bostäder av olika slag. Vi vill därför verka för ett blandat och geografiskt spritt byggande som kan bidra till att motverka bland annat segregation. Planeringen av våra bostadsområden ska därför möjliggöra för olika upplåtelseformer och olika typer av boenden. Kommunen ska samtidigt fortsatt ha fokus på äldres trygghet, där ytterligare trygghetsboenden är en viktig komponent. Boendeformen kan både bidra till trygga boendesituationer för äldre och till ett ökat utbud av villor för en yngre generation. Vi vill här undersöka intresset och möjliga platser för ett trygghetsboende på landsbygden.

Prioriterade områden:

Trygghet och boende

Med utgångspunkt i vår politiska viljeförklaring för mandatperioden har majoriteten identifierat ett antal prioriterade områden för kommunen inom trygghet och boende att särskilt uppmärksamma.

Beredskap och civilt försvar

Vadstena kommun ska ha en god beredskap för såväl korta som långvariga kriser och samhällsstörningar samt en robust förmåga inom civilt försvar. Det omfattar både förmåga och materiella förutsättningar i samtliga kommunala verksamheter och i de fastigheter som kommunen äger. Att detta politikområde prioriteras under mandatperioden är mycket viktigt, men vi vill samtidigt vara tydliga med att kommunens förmåga och en robusthet ska byggas upp över tid och samordnas såväl regionalt som nationellt.

Bostadsbyggande och befolkningstillväxt

Vadstena kommun ska främja och möjliggöra bostadsbyggande i syfte att skapa befolkningstillväxt. På egen mark ska kommunen kunna agera som motor för byggnation i svårare ekonomiska tider.

Särskilt boende för äldre samt trygghetsboende

Med ett ökat antal äldre i befolkningen finns behov av att arbeta på åtminstone tre sätt avseende äldreomsorg. Först och främst måste förebyggande arbetet med fokus på god folkhälsa prioriteras. Ett andra insatsområde, som ska kunna fungera som ett alternativ mellan ordinärt boende och särskilt boende, är ytterligare ett trygghetsboende i kommunen. Därutöver, och parallellt med övriga två insatser, ska kommunen planera för framtida särskilt boende med tillräckligt många platser och framtidssäkra vårdmöjligheter.

Politisk viljeinriktning:

Kompetensförsörjning

För att klara välfärdsuppdraget och för att utveckla Vadstena kommun i den riktning som vi önskar, behövs kompetenta och driftiga chefer och medarbetare i den kommunala organisationen. Men det behövs också en tydlig personalpolitik och ett förhållningssätt där Vadstena kommun vågar prova nya grepp för att attrahera, behålla och utveckla personal, både internt och i samverkan med andra aktörer.

Personalpolitiskt vill vi inom den kommunala organisationen motverka långtidssjukskrivningar och psykisk ohälsa, prioritera arbetsmiljöarbetet samt öka mångfalden och kunskapen om densamma. Vi vill också utreda om och hur servicepersonal inom vård och omsorg skulle kunna underlätta för exempelvis pedagoger och sjuksköterskor.

I samverkan med andra aktörer vill vi motverka långtidsarbetslöshet och hitta snabbare vägar för att få fler i meningsfull sysselsättning. Vi vill också i samverkan med näringslivet aktivt bidra till att underlätta rekrytering och validering av personal till alla sektorer i Vadstena kommun, bland annat genom gemensamma samarbetsytor.

Prioriterade områden:

Kompetensförsörjning

Med utgångspunkt i vår politiska viljeförklaring för mandatperioden har majoriteten identifierat ett antal prioriterade områden för kommunen inom kompetensförsörjning att särskilt uppmärksamma.

Kommunen som arbetsgivare

Vadstena kommun ska vara en konkurrenskraftig, innovativ och attraktiv arbetsgivare. Med innovativ menar vi att medarbetarnas erfarenheter och behov ska tillvaratas för att förändra och förbättra i verksamheterna, men även att uppmuntra till andra arbetsformer och tekniska lösningar.

Vi vill att kompetensförsörjningsarbetet ska vara både internt och externt. Såväl ledarskapet som medarbetarskapet ska kontinuerligt stärkas och utvecklas.

Externt ska samverkan med det lokala näringslivet och andra samhällsaktörer stärkas genom bland annat ett lokalt arbetsmarknadsråd, samverkan med Region Östergötland och Linköpings universitet.

Politisk viljeinriktning:

Förskola och grundskola

Skolprojektet ska genomföras i enlighet med kommunfullmäktiges beslut, trots tuffa ekonomiska tider. Förskola och grundskola, men även socialtjänsten samt råd- och stödverksamheten, ska arbeta utifrån konceptet "Trygga välmående barn med lust att lära", där lärande och psykisk hälsa ska prioriteras. Samverkan med barn- och ungdomspsykiatri är här av stor vikt, liksom beaktande av allas lika rättigheter.

Kultur och utbildningsnämnd och socialnämnd ska samverka för att skapa en helhet kring barn och unga som är i behov av stöd i sin utveckling. Erfarenheter visar att ju tidigare ett behov kan fångas upp, desto snabbare är det möjligt skapa en positiv förändring och undvika större och mer kostsamma insatser längre fram.

Alla elever har rätt till en trygg miljö för utveckling och lärande och skolan ska sätta alla elever i centrum och stimulera, utmana och stödja individen till goda resultat, med målet att alla elever ska ha gymnasiebehörighet efter årskurs 9. Förskola och skola ska också arbeta för att få barn i rörelse och skapa kreativa sammanhang, vilka båda gynnar lärande.

Prioriterade områden:

Förskola och grundskola

Med utgångspunkt i vår politiska viljeförklaring för mandatperioden har majoriteten identifierat ett antal prioriterade områden för kommunen inom förskola och grundskola att särskilt uppmärksamma.

Skolprojektet

De beslutade investeringarna i det så kallade skolprojektet ska genomföras i enlighet med fastslagen tidplan. Skolprojektets färdigställande är en viktig förutsättning för majoritetens fortsatta satsning på barn och unga i Vadstena kommun.

Trygga välmående barn med lust att lära

Kultur- och utbildningsnämnden och socialnämnden ska arbeta tillsammans med fokus på barn och ungdomar för att realisera målet trygga välmående barn med lust att lära. Helhetstänkande och allas lika rättigheter ska genomsyra arbetet.

Politisk viljeinriktning:

Kultur och fritid

Ett rikt kultur- och fritidsliv är ett särdrag för Vadstena – och någonting att vara stolt över! Många ideella krafter driver och utvecklar såväl kulturen som fritids- och friluftslivet. Kommunen ska fortsatt vara en aktivt stödjande och möjliggörande part med en positiv och inlyssnande inställning gentemot aktörerna. Vi vill värna framförallt barn och ungdomars rätt att delta i och ta del av såväl kultur- som fritids- och friluftslivet i Vadstena kommun.

De kommunala fastigheterna och anläggningarna för kultur- och fritidsverksamheter ska vara tillgängliga för alla och hålla en god standard.

Kulturskolan är en viktig arena där barn och ungdomar både får prova på olika estetiska uttrycksätt och tekniker och har möjlighet att fördjupa sig inom något instrument eller konstform. Kulturskolans värde som introduktion till och förkovring inom kulturella uttrycksformer ska under mandatperioden förtydligas och förstärkas.

Prioriterade områden:

Kultur och fritid

Med utgångspunkt i vår politiska viljeförklaring för mandatperioden har majoriteten identifierat ett antal prioriterade områden för kommunen inom kultur och fritid att särskilt uppmärksamma.

Goda förutsättningar för kulturskolan

Som ett led i satsningen på god folkhälsa ska kommunen bidra till att barn, ungdomar och äldre har förutsättningar för en meningsfull fritid med ett rikt kulturliv. Den kommunala kulturskolan är en viktig del i att introducera barn och ungdomar till olika kulturformer och konstarter. Vi vill ge kulturskolan goda förutsättningar för att både fortsätta och utveckla sina viktiga verksamheter.

Goda förutsättningar för kulturliv, fritid- och friluftsliv

Kommunen har en väl fungerande samverkan med fritids- och kulturaktörer som är viktig att slå vakt om. Vi vill, som ett led i satsningen på god folkhälsa, att kommunen i samverkan och dialog med fritids-, friluftsliv- och kulturaktörer ska skapa goda förutsättningar för en meningsfull fritid för barn, ungdomar och äldre med många möjligheter till fysisk rörelse och kreativa aktiviteter. Det beslutade fritids- och friluftslivsprojektet är ett viktigt led i detta arbete och ska genomföras.

Politisk viljeinriktning:

Klimat

Klimatet är vår tids ödesfråga. Klimathänsyn ska därför vara en röd tråd i alla kommunala verksamheter och vara en väsentlig faktor då olika värden ställs mot varandra.

Kommunen ska föregå med gott exempel och ta ett tydligt klimatansvar i samband med all form av upphandlingar och inköp. Återbruk och återvinning ska, där så är möjligt, prioriteras över nyttillverkning.

Fossilfri energi och fossilfria drivmedel ska vara norm i kommunala verksamheter. Vi vill också utreda frågan om kommunala solenergianläggningar, på såväl befintliga verksamhetslokaler som på andra kommunala fastigheter (mark), samt möjliggöra för klimatsmart infrastruktur.

Vi vill under mandatperioden etablera ett tätortsnära naturreservat vid Tycklinge udde.

Prioriterade områden:

Klimat

Med utgångspunkt i vår politiska viljeförklaring för mandatperioden har majoriteten identifierat ett antal prioriterade områden för kommunen inom klimat att särskilt uppmärksamma.

Hållbar infrastruktur

Kommunen ska i samverkan med andra aktörer möjliggöra för hållbart resande.

I samverkan med andra aktörer ska en långsiktigt hållbar dricksvattenförsörjning för kommunen utredas.

Hållbara energikällor och energieffektiva driftlösningar ska prioriteras.

Politisk viljeinriktning:

Social hållbarhet

Vadstenas demografiska sammansättning innebär ett behov av ökat fokus på äldre under kommande mandatperiod(er). Vi vill att förebyggande arbete ska prioriteras och stärkas och att seniorers erfarenheter tas till vara vid utformningen av vård och omsorg.

Ett växande samhällsproblem i alla ålders- och samhällsgrupper är psykisk ohälsa. Under mandatperioden vill vi särskilt prioritera det förebyggande arbetet kring psykisk ohälsa bland äldre och yngre. Vi vill därför, bland annat, motverka ofrivillig ensamhet i alla åldrar. För att lyckas med det, och i andra insatser mot psykisk ohälsa, behöver kommunens samverkan med civilsamhället stärkas.

Upplevd trygghet är en viktig faktor för välmående. Kommunen ska därför fortsätta sitt nära samarbete med Region Östergötland kring en ny vårdcentral samt reformen Nära vård.

Prioriterade områden:

Social hållbarhet

Med utgångspunkt i vår politiska viljeförklaring för mandatperioden har majoriteten identifierat ett antal prioriterade områden för kommunen inom social hållbarhet att särskilt uppmärksamma.

Vårdcentral

En ny vårdcentral i samverkan med Region Östergötland är viktigt att få till stånd i Birgittaområdet under mandatperioden.

Samverkan med civilsamhället

Kommunen är som organisation en viktig aktör i Vadstena. Men ensam är inte stark, varpå kommunen behöver stärka sin samverkan med civilsamhället under mandatperioden. Det gäller inom alla kommunala verksamhetsområden, men särskilt avseende samhällets beredskap och hållbarhetsarbete.

Förebyggande arbete och insatser för en god folkhälsa

En god folkhälsa är bra för både individen och samhället. Vi vill att folkhälsoarbetet i Vadstena kommun ska vara tydligt, inkluderande och förebyggande.

Ofrivillig ensamhet riskerar att leda till psykisk ohälsa, oavsett ålder. Som ett led i en förebyggande och långsiktig satsning på god folkhälsa vill vi särskilt satsa på att under mandatperioden 2023-2026 motverka ofrivillig ensamhet.

Politisk viljeinriktning:

Landsbygd

Vadstena är en geografiskt sett liten kommun. Den relativa närheten till samhällsservice är därför god oavsett var i kommunen man bor. Det innebär dock inte att det är lika lätt att ta sig till eller ta del av samhällsservice som boende på landsbygden som för dem som bor i tätorten. Vi vill därför föra en dialog med Östgötatrafiken för att se vilka alternativ som finns för att öka möjligheterna till resor med kollektivtrafik till och från landsbygden i Vadstena kommun.

Kommunen ska aktivt möjliggöra utveckling på landsbygden ibland annat i översiktsplanen, men också genom dialog och regelbundna samtal med boende, föreningar, byaråd och näringsidkare.

Prioriterade områden:

Landsbygd

Med utgångspunkt i vår politiska viljeförklaring för mandatperioden har majoriteten identifierat ett antal prioriterade områden för kommunen inom landsbygd att särskilt uppmärksamma.

Kulturarv

Hela Vadstena kommun är rik på kulturarv i olika former. Vi vill att detta ska synliggöras och lyftas fram bättre under mandatperioden 2023-2026.

God ekonomisk hushållning och finansiella mål för kommunkoncernen

God ekonomisk hushållning

I Kommunallagens kap 11 om Ekonomisk förvaltning sägs i §1 att kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. God ekonomisk hushållning innebär att kommunens finansiella och strategiska mål uppnås.

God ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv innebär att varje generation själv måste bära kostnaderna för den service som den konsumerar. Detta innebär att ingen generation ska behöva betala för det som en tidigare generation förbrukat. Driften och reinvesteringar behöver då finansieras med egna medel och upplåning bara ske till strategiska investeringar.

Som ett uttryck för detta är målsättningen oförändrad kommunalskatt under mandatperioden.

Finansiella mål

Årets resultat

Målsättningen är att resultatet ska uppgå till två procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning över tid. Bakgrunden är att vid planering av kommunens ekonomi säkerställa att det finns utrymme för oförutsedda händelser och risker samt att skapa förutsättningar för att finansiera investeringar med egna medel.

Till följd av svåra och svårförutsägbara ekonomiska förutsättningar vill majoriteten sänka resultatmålet för åren 2023-2025. För åren 2023 och 2024 behöver kommunens resultatutjämningsreserv nyttjas för att få en budget i balans. Under 2023 ska arbetet påbörjas för att nå en budget i balans år 2025.

Eget kapital

Kommunens egna kapital ska inflationssäkras över tid för att inte urholkas av förändringar i penningvärdet. Under rådande samhällsekonomiska tillstånd, med en kraftigt stigande inflation utan motsvarande ökning i kommunens skatteintäkter och statliga bidrag, blir målet om inflationssäkring av det egna kapitalet av långsiktig karaktär.

Kostnadskontroll

Kommunens nettokostnader ska inte öka i snabbare takt än vad intäkter från skatter, generella bidrag och kommunalekonomisk utjämning gör.

Finansiella mål för Stadshuskoncernen

Avkastning på eget kapital – ska över tid vara minst 1,8 procent (exkl koncerninterna transaktioner från 2019).

Soliditeten ska inte understiga 10 procent (exkl koncerninterna transaktioner från 2019).

Uppdrag till nämnderna

Utöver vad som framgår av majoritetens politiska viljeförklaring ges nämnderna uppdrag att utföras under mandatperioden.

- Platsutveckling och näringsliv
- Kultur och fritid
- Trygghet och boende
- Klimat
- Kompetensförsörjning
- Social hållbarhet
- Förskola och grundskola
- Landsbygd

Platsutveckling och näringsliv

Uppdrag	Prioriterat område	Hållbarhetsmål	Ansvarig nämnd	Tidsram/ Finansiering
Kommunstyrelsen ska fortsätta utveckla kontakterna med näringslivet och tillsammans med representanter för kommunens företag ta fram ett näringslivsprogram för mandatperioden.	Levande stadskärna, goda förutsättningar för näringsliv och turism	 	KS	2023/ Inom ram
Genom analyser av NKI-mätningar utveckla arbetet med att ge företagen en bra service och bemötande samt en rättssäker och effektiv myndighetsutövning.	Goda förutsättningar för näringsliv och turism	 	KS, KUN, SBN, SN	2023-2026/ Inom ram
Samordna turismutbudet och verka för lokal och regional samverkan i syfte att ytterligare förstärka Vadstena som en attraktiv turistdestination.	Goda förutsättningar för näringsliv och turism	 	KS, KUN, SBN	2023-2026/ Inom ram
Arbeta för hållbar platsutveckling utifrån besökarnas, invånarnas och företagarnas perspektiv, med hänsyn till vårt unika kulturarv. Detta ska särskilt beaktas i planering samt skyltning.	Goda förutsättningar för näringsliv och turism, Översiktsplan	 	KS, SBN, KUN	2024-2026/ Inom ram
Stärka samverkan mellan näringslivet och kommunen för att klara våra gemensamma utmaningar kring kompetensförsörjning.	Goda förutsättningar för näringsliv och turism	 	KS, KUN	2023-2026/ Inom ram
Förstärk möjligheterna för möten och upplevelser längs vandringsstråket i Vadstena.	Levande stadskärna		KS, SBN, KUN	2023-2026/ Inom ram
Utred möjligheter och intresse för handelsbodan i hamnområdet inom ramen för utveckling av hamnen.	Levande stadskärna		KS, SBN	2023-2026/ Inom ram
Utred möjligheter för byggnation i Näsja och Borghamn inom ramen för ny översiktsplan.	Översiktsplan		SBN	2024-2026/ Inom ram
Utveckla hamnområdet, inklusive siloområdet.	Översiktsplan, Levande stadskärna	 	SBN, KS	2023-2026/ Inom ram

Trygghet och boende

Uppdrag	Prioriterat område	Hållbarhetsmål	Ansvarig nämnd	Tidsram/ Finansiering
För att nå en klimateffektiv energiförbrukning ska kommunen, där så är möjligt och lämpligt, möjliggöra för solcellsanläggningar.	Bostadsbyggande och befolknings-tillväxt		SBN	2024/ Inom ram
Vid om- och nybyggnad av verksamhetslokaler ska energieffektivitet och hållbar energiproduktion alltid eftersträvas.	Bostadsbyggande och befolknings-tillväxt		KS, VFAB	2023-2026/ Inom respektive projektram
Utred möjligheter till ett nytt trygghetsboende samt särskilt anpassade bostäder för äldre i Vadstena och Borghamns tätorter.	Särskilt boende för äldre samt trygghetsboende	 	KS, VFAB, SN, SBN	2023-2026/ Inom ram
Möjliggöra utveckling av Birgittaområdet för verksamheter och bostäder.	Bostadsbyggande och befolknings-tillväxt	 	SBN	2024-2026/ Inom ram
Utred möjligheter för större byggrätter på befintliga tomter i Borghamn	Bostadsbyggande och befolknings-tillväxt		SBN	2024-2026/ Inom ram
Skötselplaner ska tas fram för kommunal mark utanför planlagt område.	Bostadsbyggande och befolknings-tillväxt	 	SBN	2024-2025/ Inom ram

Kompetensförsörjning

Uppdrag	Prioriterat område	Hållbarhetsmål	Ansvarig nämnd	Tidsram/ Finansiering
Utred möjligheterna för fria arbetsskor och arbetskläder för vård- och omsorgspersonal.	Kommunen som arbetsgivare	 	KS	2023/ Inom ram

Förskola och grundskola

Uppdrag	Prioriterat område	Hållbarhetsmål	Ansvarig nämnd	Tidsram/ Finansiering
Utveckla formerna för ett förebyggande och främjande arbete med tidiga insatser för att barn och ungdomar det stöd som behövs för att nå målen med utbildningen.	Trygga välmående barn med lust att lära	 	KUN, SN	2023-2026/ Inom ram t.o.m 2024
Skolprojektet ska genomföras i enlighet med av fullmäktige beslutad tidsram och budget.	Skolprojektet	 	KUN, KS	2022-2025/ Inom ram

Kultur och fritid

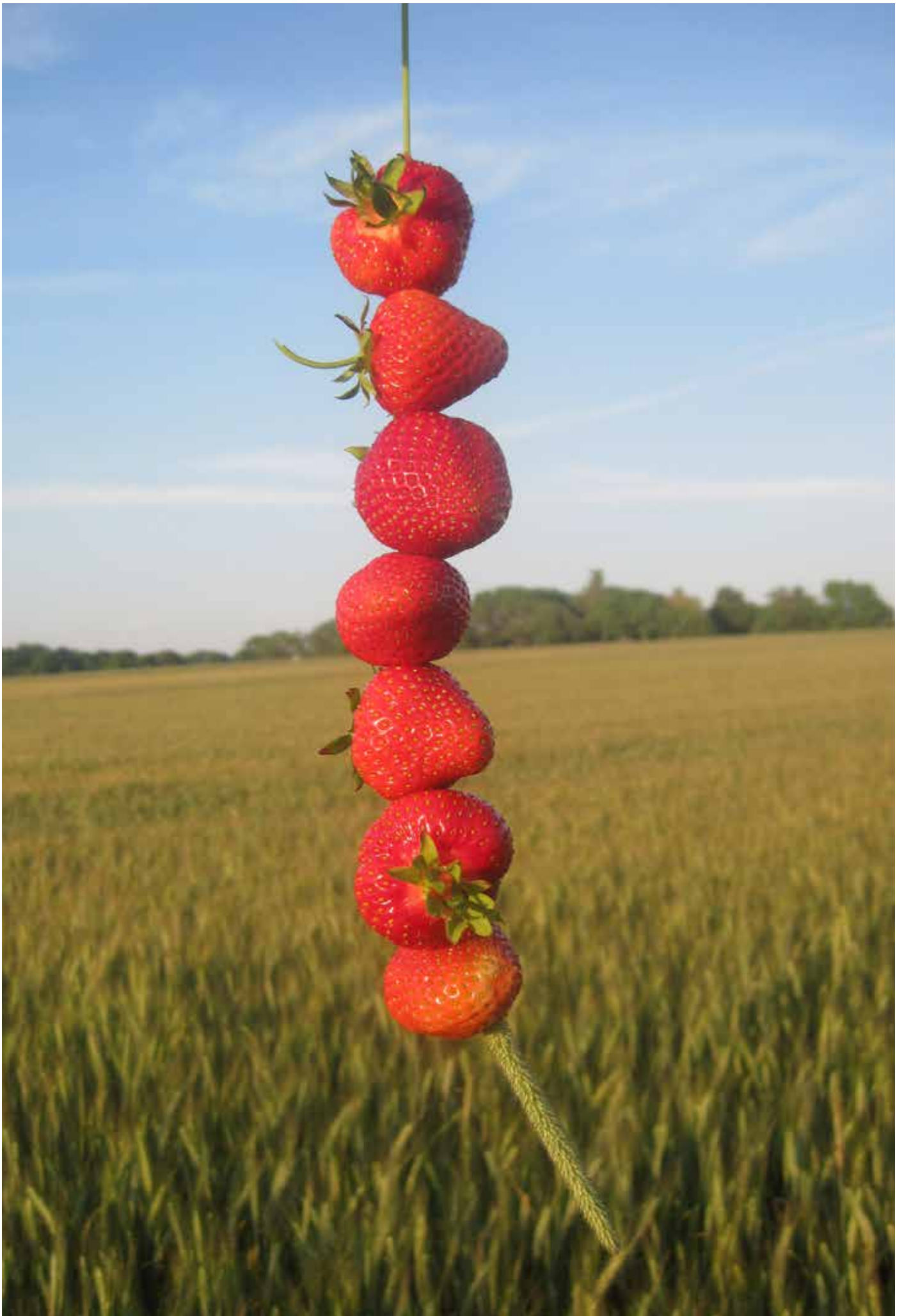
Uppdrag	Prioriterat område	Hållbarhetsmål	Ansvarig nämnd	Tidsram/ Finansiering
Kommunala lokaler ska samutnyttjas där så är möjligt. Detta gäller inom den kommunala organisationen och för föreningslivet.	Goda förutsättningar för kultur-, fritids- och friluftsliv	 	KUN, KS	2023-2026/ Inom ram
Fritidsprojektet ska genomföras i enlighet av fullmäktige beslutad tidsram och budget.	Goda förutsättningar för kultur-, fritids- och friluftsliv		KS, KUN	2022-2025/ Inom ram

Klimat

Uppdrag	Prioriterat område	Hållbarhetsmål	Ansvarig nämnd	Tidsram/ Finansiering
Alla kommunala verksamheter ska använda återvunnet och återbrukat material där så är möjligt.	Hållbar infrastruktur	 	KS, KUN, SBN, SN	2023-2026/ Inom ram
Fritidsprojektet ska genomföras i enlighet av fullmäktige beslutad tidsram och budget.	Hållbar infrastruktur	 	SBN	2024/Inom ram avseende Birgittastranden samt ansökan om LONA-stöd för Tycklinge udde

Social hållbarhet

Uppdrag	Prioriterat område	Hållbarhetsmål	Ansvarig nämnd	Tidsram/ Finansiering
Utveckla arbetet med folkhälsoinsatser och förebyggande insatser inom vård och omsorg.	Förebyggande arbete och insatser för god folkhälsa		SN, KUN	2023-2026/ Inom ram
Sammanställ och analysera omfattningen av ofrivillig ensamhet i Vadstena kommun och föreslå insatser och aktiviteter för att motverka densamma.	Ofrivillig ensamhet, förebyggande arbete och insatser för god folkhälsa	 	SN, KUN	2023-2024/ Inom ram
Involvera och ta tillvara seniorers erfarenheter i utformningen av vård och omsorg.	Förebyggande arbete och insatser för god folkhälsa, ofrivillig ensamhet	 	SN	2023-2026/ Inom ram
Utred möjligheterna till regelbundna dialoger mellan kommunen och byaråd och motsvarande.	Samverkan med civilsamhället, Förebyggande arbete och insatser för god folkhälsa	 	KS	2024/ Inom ram

Uppdrag kopplade till flera prioriterade områden från den politiska viljeinriktningen

Uppdrag	Prioriterat område	Hållbarhetsmål	Ansvarig nämnd	Tidsram/ Finansiering
Utred möjligheterna för en turlistförlagd gymnasiebus samt resebidrag till gymnasieelever.	Trygga välmående barn med lust att lära, Hållbar infrastruktur	 	KUN	2023/ Inom ram
Möjliggöra träffpunkter för äldre i Borghamn och Vadstena.	Goda förutsättningar för kultur-, fritid- och friluftsliv. Förebyggande arbete och insatser för god folkhälsa	 	SN, KS, KUN	2024-2026/ Inom ram
Ta fram en måltidspolicy som särskilt ska tillse att minst uppnå de nivåer för svensk- och närproducerade livsmedel som återfinns i Östergötlands livsmedelsstrategi.	Förebyggande arbete och insatser för god folkhälsa	 	KS	2023/ Inom ram
I framtagandet av detaljplaner ska särskilt beaktas möjligheterna till blandade upplåtelseformer.	Översiktsplan. Bostadsbyggande och befolkningstillväxt.		SBN	2023-2026/ Inom ram
Möjliggör för 100 nya parkeringar i Vadstena tätort. Laddinfrastruktur för elfordon ska särskilt möjliggöras.	Levande stadskärna. Översiktsplan. Hållbar infrastruktur.	 	SBN, KS	2023-2026/ Inom ram
Marknadsför och undersök intresset för byggnation av bostäder inom befintlig detaljplan i Rogslösa.	Översiktsplan. Bostadsbyggande och befolkningstillväxt.	 	SBN	2024-2026/ Inom ram

Verksamhetsfokuserad styrning och ledning – en hållbar styrmodell för Vadstena kommun

Att styra en kommun är omfattande och komplext, därför har Vadstena kommun haft målet att ta fram en styrmodell som är lätt att förstå, såväl för medarbetare som för politiker. Från den 1 januari 2023 arbetar Vadstena kommun utifrån styrmodellen ”Verksamhetsfokuserad styrning och ledning”. Styrmodellens ambition är att förenkla och förtydliga styrning och ledning av kommuns verksamheter samt att integrera hållbarhetsstyrning i kommunens samtliga verksamhetsområden.

Sammanfattning

Styrmodellen ”Verksamhetsfokuserad styrning och ledning” har som utgångspunkt att det som kommunen gör, oavsett om det sker inom ramen för det kommunen kallar för grunduppdraget eller mot bakgrund av ett lokalt politiskt uppdrag, ska ske på ett hållbart sätt. Styrsystemet har även som ambition att förenkla och förtydliga styrningen och ledningen av kommunens verksamheter. Det görs genom att sätta fokus på grunduppdraget – på de kommunala verksamheterna – och genom att lyfta fram den lokala politiken genom uppdrag från kommunfullmäktige.

För att lyckas organisera, styra och leda de kommunala verksamheterna tillämpar Vadstena kommun tillitsbaserad styrning och ledning.

Vill skapa förståelse för Agenda 2030

Kommunen tror att det är viktigt att skapa en verksamhetsbaserad förståelse för Agenda 2030 och hur de globala målen är kopplade till det dagliga arbetet, för att i nästa steg kunna höja ambitionsnivå och skapa mer hållbara verksamheter. Det gör kommunen genom att först få syn på och sedan jobba bort eller ändra sådant som inte faller inom ramen för en hållbar utveckling.

Vadstena kommuns styrmodell innebär att grunduppdraget, i delar och i sin helhet, samt den lokala politiken (uppdrag) ska mätas och följas upp utifrån hållbarhetsaspekter definierade i Agenda 2030. På så sätt integreras hållbarhetsarbetet i ordinarie kommunal verksamhet och blir inte ett sidospår.

Bakgrund – utgångspunkt, syfte, mål

Vadstenas styrmodellsresa påbörjades 2016 då dåvarande styrmodell – som egentligen inte var mycket mer än en beskrivning av budgetprocessen – upphävdes. Dåvarande politiska ledning gav i och med upphävandet kommundirektören i uppdrag att utarbeta en styrmodell som skulle tydliggöra och synliggöra politiken. Ett konsultbolag fick uppdraget och arbetade med detsamma fram till våren 2017 då ett färdigt förslag presenterades. Politiken var dock inte nöjd med resultatet, utan valde att avfärda förslaget.

Uppdraget att utarbeta en ny styrmodell gick därefter i stället till kommunstyrelsens förvaltning. Den statliga Tillitsdelegationen hade då publicerat en första forskningsrapport och fått uppmärksamhet för sitt arbete med tillitsbaserad styrning och ledning. Detta ”nya” sätt att leda och styra offentliga verksamheter skapade ett intresse i kommunstyrelsen förvaltning i Vadstena kommun, varpå den politiska ledningen tillfrågades om de samtyckte till att bygga en ny styrmodell på tillitsbaserad styrning och ledning. Svaret blev ett tydligt ”ja”.

Styrmodell baserad på tillitsbaserad styrning

2018 antog kommunfullmäktige den nya styrmodellen som kort och gott kallades för Tillitsbaserad styrning i Vadstena kommun. Den nya styrmodellen byggde på det tankegod som Tillitsdelegationen levererade i sin slutrapport (2018) och i sin forskningsöversikt och innehöll tre övergripande delar struktur, kultur samt styrning och ledning.

Begreppet tillit behövde definieras

Denna styrmodell ledde under mandatperioden 2019–2022 till en minskad politisk detaljstyrning och till en långsiktighet där all målstyrning relaterades till tre kommunövergripande strategiska inriktningsmål. Minst lika viktig har dock den mandatperiodsomsparande diskussionen varit, om vad tillitsbaserad styrning och ledning är och hur den bör tillämpas. Vad är egentligen en tillitskultur och hur byggs en sådan?

För att hantera och besvara denna, och andra, övergripande frågeställningar – och, inte minst, för att integrera även hållbarhetsstyrning – utarbetade kommunstyrelsens förvaltning ett förslag till utveckling av styrmodellen under våren 2022. Detta skedde samtidigt som bland annat den politiska organisationen sågs över inför en ny mandatperiod och samtliga och reglementen och delegationsordningar reviderades. Vadstena kommun tog med andra ord ett helhetsgrepp kring den kommunala styrkedjan, där styrmodellen är en, om än en viktig, del av helheten. Fördelen med en så omfattande ansats har varit att styrkedjan nu hänger ihop – och att varje länk i kedjan stödjer och bygger på varandra.

I juni 2022 antog ett enhälligt kommunfullmäktige förslaget till ny styrmodell, ”Verksamhetsfokuserad styrning och ledning – en hållbar styrmodell för Vadstena kommun”.

Genomförande

Att utforma en styrmodell är en process som bör ske i dialog och samverkan mellan politik och förvaltning. Så har också skett i Vadstena kommun, där kommunstyrelsens förvaltning lett arbetet men regelbundet stämt av med ledande politiker samt rapporterat tillbaka till kommunstyrelsen om progressionen.

Två personer inom kommunstyrelsens förvaltning har ansvarat för att arbeta fram ett förslag på nytt styrsystem. Arbetet har bedrivits som en del i ordinarie arbete och har därför varken haft en projektplan (i tid) eller särskilda resurser (pengar) avsatta. Utgångspunkterna för arbetet var att 1) tydliggöra hur den tillitsbaserade styrningen och ledningen ska få genomslag och fungera i praktiken samt 2) integrera hållbarhetsstyrning genom Agenda 2030.

Andra kommuner som integrerat Agenda 2030 i styrmodellen studerades

Arbetet inleddes med en omvärldsspaning där kommunala styrmodeller som på ett eller annat sätt integrerat Agenda 2030 studerades. Närmast tittade kommunen på grannkommunerna i Östergötlands län, Åtvidaberg och Finspång, som varit föregångare på ett nationellt plan kring hållbarhetsintegrering och hållbarhetsstyrning. Kommunen kunde dock inte hitta någon annan styrmodell som på ett tydligt sätt innehöll båda delarna tillitsbaserad styrning och ledning och hållbarhetsintegrering. Kommunen valde därför att inspireras av andras exempel genom att ”plocka russinen ur kakan” och satsa på att skapa något som först och främst skulle vara enkelt och tydligt, men också tydligt anpassat efter lokala förhållanden och förutsättningar i Vadstena kommun.

Nytt för alla – ställer krav på samskapande

I implementeringsarbetet, som kommunen just nu (hösten 2022 och våren 2023) är inne i, finns ett tydligt fokus på samskapande. Styrmodellen är ny för alla, vilket innebär att alla moment görs för första gången. Politik och förvaltning – från kommunledningsnivå ut i nämnderna – arbetar tillsammans med att förstå och beskriva sitt grunduppdrag utifrån Agenda 2030 samt med att formulera målbilder (det vill säga nämndernas ambitionsnivåer och prioriteringar) för samtliga verksamhets- och ansvarsområden. Ett samskapande av styrsystemets innehåll och beståndsdelar – med respekt för de olika roller och ansvar som politik respektive förvaltningsorganisation har – tror kommunen är ett långsiktigt hållbart arbetssätt. Det skapar inte bara förståelse för styrsystemet som sådant, utan ger nya förtroendevalda en möjlighet att få både en djupare förståelse för nämndens verksamhetsområden och en relation till ansvariga tjänstepersoner. I förlängningen tror kommunen att ett samskapande arbetssätt kan bidra till att skapa – och bibehålla – en tillitskultur i organisationen.

Inte endast en modell passar – professionerna vet bäst

Kommunen tror inte att det finns ett enda arbetssätt eller endast en modell som passar alla verksamheter i arbetet med att öka förståelsen för de globala målen – utan det är professionerna som bäst vet hur hållbarhetsperspektiven kan tillämpas för att få effekt i respektive verksamhet. Just nu jobbar kommunen aktivt med att synliggöra kopplingen mellan det egna arbetet i verksamheterna och de globala målen. Eftersom styrmodellen tydligt präglas av- och utgår ifrån verksamheternas förutsättningar och behov, ska varje verksamhet själva identifiera hur kopplingen mellan de globala målen och den egna verksamheten kan bli tydligare. Detta görs bland annat med stöd av den förvaltningsövergripande arbetsgruppen som består av tjänstepersoner med olika befattningar inom kommunens verksamheter.

Arbetsgruppens syfte är att sprida kunskap, inspirera samt identifiera vilka behov respektive verksamhet har för att öka förståelsen för de globala målen. Utöver det förfogar gruppen över medel som kommunens verksamheter kan ansöka om och vars syfte är att bidra till ökad förståelse för eller som på annat sätt underlättar verksamhetens arbete med de globala målen.

Både extern och intern kommunikation om arbetet viktig

En viktig del av kommunens pågående arbete är den externa och interna kommunikationen. Externt vill kommunen vara transparenta gentemot invånare med både att och hur kommunen arbetar med hållbarhet utifrån Agenda 2030 i kommunen. Den interna kommunikationen handlar förförallt om att öka förståelsen för Agenda 2030 genom att lyfta verksamheternas hållbarhetsarbete och sprida exempel på hållbarhetsinitiativ. Med hjälp av kommunens kommunikationsenhet skriver och publicerar kommunen regelbundet korta reportage om verksamheternas hållbarhetsarbete och kopplar det till de globala målen. Dessa nyheter samlas på en egen sida på kommunens hemsida. På så sätt byggs efterhand en lokal erfarenhets- och inspirationsbank upp.

Avseende uppföljning så arbetar kommunen i beslutstödssystemet Hypergene, där hela styrmodellen byggs upp och kopplats till den kommunala organisationen. Här finns såväl den lokala politiken (uppdrag) som grunduppdraget (målbilder) kopplade till aktiviteter, nyckeltal (KPI) och mjuka värden (bedömningar). Hela styrmodellen är i Hypergene kopplad till Agenda 2030 och de uppföljningsmått som återfinns i Kolada samt de KPI:er och aktiviteter som vi lokalt i Vadstena valt att koppla till de 17 globala målen. Utöver uppföljning i rapportform, som kan hämtas från Hypergene, ska varje nämnd också kontinuerligt arbeta med verksamhetsdialoger, där styrande (politik) samtalar direkt med styrda (verksamhetsföreträdare) kring förutsättningarna för verksamheterna att nå nämndens målbilder. Styrsystemet innehåller därmed både mjuka och hårda värden avseende uppföljning.

Det här har arbetet lett fram till:

- Styrmodellen för samman två viktiga styrfilosofier – hållbar utveckling (genom Agenda 2030) och tillitsbaserad styrning och ledning.
- Genom att integrera hållbarhetsperspektiven i grunduppdrag och politiska uppdrag har det övergripande målet – att Vadstena kommun ska ha hållbara kommunala verksamheter ur alla tre hållbarhetsaspekter – kunna konkretiseras.
- Tillämpning av tillitsbaserad styrning och ledning har bidragit till att beslut om hur en hållbar verksamhet ska organiseras, ledas och fungera kan förläggas så nära verksamhetsutövningen som möjligt.
- Arbetet med en ny styrmodell har gett resultat i den lokalpolitiska retoriken. Inför valet 11 september 2022 hade samtliga större partier tydliga formuleringar och inriktningsmål avseende klimat, social- samt ekonomisk hållbarhet.
- I den politiska viljeförklaringen som majoriteten utarbetar för mandatperioden 2023–2026 finns tydliga klimatpolitiska formuleringar och satsningar kopplade till Agenda 2030 med.

Vill du veta mer?

Martin Berry

Biträdande kommundirektör

010 234 70 27

martin.berry@vadstena.se

vadstena.se

Vadstena kommun

[vadstenakommun](https://www.instagram.com/vadstenakommun)

kommunstyrelsen@vadstena.se

VADSTENA
KOMMUN